

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Felelős szerkesztő Beneczúr Sándor

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . . . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.

Kiadó s lap tulajdonos SAMUEL ADOLF

Tanév küszöbén.

Itt a tanév. Meg-meg ered az édes anya könnyárja, de felszárítja az a remény, hogy a zsenge gyermekből egy-két év multán szép jövővel biztató ifju lesz; ez a temény csillan át a sajnálat könnyein, ez teszi édessé a búcsúcsókot, ez csal boldog mosolyt az aggodó arcra: de nem is csoda, hiszen az édes anya szíve a maga végtelen szeretetével már valóságnak látja a szépre festett jövőt.

Az édes apa komoly tekintettel nézegeti az ifju csemetét s mintha a redők szaporodnának az arcán, a mult s a jelen felett érzett örömet megzavarja a jövő iránti aggodalma. Birja-e a gyermek? Jól fog-e tanulni? Örömet, vagy bánatot fog-e hozni a tudományok csarnokából? S ha még e remény teljesülni is fog, ha meg lesz a gyermekben a tehetség, nem fog hiányozni a szorgalom: hol fog megállapodni, milyen irányban fejlődni, milyen pályára viszi hajlama? S ha a tudományokban haladni tud, fog-e erkölcsében, jellemében gyarapodni, bir-e kellő készséget szerezni az életre, kitartást és erőt gyűjteni az életben való küzdelemre? Azután meg az anyagiak. A tankönyvek a ruha, az évekkel fokozódó igények, az iskoláztatással járó költségek nem haladják-e túl az apa kereső képességét? Komoly okok az aggodalomra. Csoda e tehát, ha az apa reményeinek szárnyát megköti az élet nehézségeivel való számolás, nem termé-

zetes-e, hogy az édes anya csókjait az apa komoly intelmei, okos figyelmeztetései váltják fel.

S a gyermek? Gondtalanul tekint a jövőbe. — Egész valóját betölti, büszkévé teszi az a tudat, hogy ő diák, gymnazista lett. Így az első évben, azután meg közömbös lesz a dolog. Fáj elhagyni az otthont, de öröm az „önállóság”, komoly a feladat, nehéz a munka, sok a végezni való, de az igazi tanuló tud magán segíteni. Morgen, morgen nur nicht heute. — Azután mennyi szórakozás! Színház, tánciskola, a sok ünnepnap, szüret, farsang, majális! Hát nem dicső élet ez? S ha a harmadévi bizonyítvány nem jól sikerül, megered a panasz: rossz a professor, nagyon szigorú ember, sokat követel, túlterhelik a gyermeket, nem jó ez a szakrendszer, nem foglalkoznak a gyermek egyéniségével, nem tudnak hatni a lelkére. — s így tovább a végtelenségig. Kezdi az anya, azután az apa, folytatja a társadalom. — Mig meg, professzorok, keressük a népszérséget s túllépezünk az elkeseredett szülőkön, megtévedt humanizmusból ütjük a szigor rendszerét, vak szeretetből ócsároljuk azt a mértéket, melyet a fejlődő igények igaz, magasra emeltek, de az okos belátás mindig kellően méltatott.

Sok a tanulni való! S hol, kinek kevés a munkája? Hallgass meg az iroda emberét, mért nyílik folyton panaszra az ajka? Eredj el a mezőre, s ha láttad az aratás izzasztó munkáját, hallgass meg panaszszavait is a földművesnek, ki kora hajnaltól késő estig küzdök, hogy a

télre ellássa kenyérrel magát s nagy számu családját. Figyeld meg a jóra való iparos életét, mily kérges a keze az erős dologtól, mily sokszor kezd zúgolódni, mikor száraz kenyérre is alig telik keresményéből, pedig a korgó gyomornak, hiába mondd: holnap! S rámtathatnék így a társadalom ezer meg ezer tagjára kiknek kijutott a sok munkából, a véres verejtékből s panaszkodnak, zúgolódnak ugyan néha, de nem csüggednek, Istenben való hitüket el nem vesztik.

S miért sok a tanuló dolga? Mert nem tudja mindennap végezni a maga kisebbszerű feladatát, mindennap adós marad egy kicsi munkával s ez a kicsi lassan akkorára nő, hogy elmerül benne.

Azután meg a tanuló, már hazulról bizonyos ellenszenvet, idegenkedést hoz az iskolába bizonyos tantárgyak iránt. — A szülők rontják a gyermekek lelkét és gyomrát egyaránt azzal, hogy válogatásra szoktatják őket először ételekkel, azután mindennel szemben. — Mi lesz az ily gyermekkel? Otthon azt hallja; Istenem mi nek ezt tanulni, mikor annak semmi hasznát nem veszi az életben! Ezt hallja lépten nyomon. Meg is csömörlik tőle. Pedig a középiskolának nem lehet, nem is az a feladata, hogy az ifjút kenyérkereső polgárá nevelje, s hogy megadja neki mindazokat az eszközöket, melyek megélhetését biztosítják. Hanem igen is az a feladata a középiskolának, hogy tiszteletet keltsen bizonyos eszmék és dolgok, így a vallás haza, nemzet társadalom iránt, hogy megmutassa azt az

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCZAJA.

Petőfi.

Volt nekünk egy fényes meteorunk,
Csodás tűzben ragyogott és égett! . . .
Azán lehullt, lebukott az égről,
Ki tudná megmondani mivé lett! . . .
Ki tudná a helyet megmutatni,
Hol a költő hamvai pihennek?
Hogy pyramist emeljünk föléje
A legnagyobb magyar félistennek!
Pyramist, mely az egekbe tör tel,
Melyre fáradt viharfelhők szállnak,
Amely méltán hirdeté a nevét
Ne csak nekünk, de a nagy világnak! . . .
Mely előtt a magyar leborulna
Megcsókolni a csatatér porát,
Mely örökre kebelébe zárta
A magyar föld legnagyobb dalnokát!
Mert magyar volt, a mi földünk szülte.
Duna-Tisza délibábs tája,
A rónaság volt az ő lelkének
Legkedvesebb mulató tanyája!
A pusztaság, a szabadság képe,
Hol a szem a végtelenbe láthat!
Ide járt ki játékát csodálni
A csalóka ringó délibábnak! . . .

Itt merengett a furulyahangon,
Pásztortüzek felibogó lángján,
Melyek, mint a csillagok ragyogtak
Őszi napok csendes éjszakáján . . .

Itt dacolt a romboló viharral,
Amely zugva szállt a pusztáig végig,
Itt tanult a villámokba nézni,
Mely a felhők kebelében fénylik.

Vadvirágos róna délibábjá,
Pásztortüze, siró furulyája
Azok csalták azt a sok szelid dalt,
Az ő szentelt ihletett ajkára
S az az ének az a „Talpra magyar!”
Mely ajkáról a szívekbe aradt,
Hortobágyi végtelen pusztáknak
Egetverő viharából támadt! . . .

Rajongása, hazaszeretete
Zászló alá szelítette őt s . . .
Segesvári csatatéren halt meg!
— Milyen fényes, nagyszerű poézis! —
Ott esett el, hol a halottakat
Egyetlenegy közös sírnak adják,
Ott esett el a te nagy bajnokod
Boldogító szent világszabadság! . . .

Hol van a hely ahol földre roskadt?
— Utoljára őt senki sem látta, —
Ugy érezzük mintha most si élne,
Mintha most is müköztünk járna!

Ki tudja, hogy hol van eltemetve
Számot ugyan ki tud adni róla?
Mely őt szülte, mely őt felnevelte
Magyarország az ő koporsója! . . .

Mindenütt az ő porait látjuk,
Bércen ölen, széles rónaságban,
Mindennütt az ő lelkét érezzük,
A virágok szálló illatában . . .
Bubánatos vadgerlice bugás
Epekedő lelkének a mása,
S a menydörgés reszkető robaja,
Az ő hangos csatakiáltása!

Mert közöttünk vagy te mindörökre,
Szent dalaid ajkainkon élnek
A te lelked vezeti a magyart
Ismeretlen árnyán a jövőnek!
S amidőn a mult időt siratva
Balsikernek rögös útján járunk
Szellemed lesz a mi szövetségünk,
Költészeted a mi imádságunk!

Ha az égbolt elborul felettünk,
S vihar készül, mely fenyeget minket,
Akkor is csak tefeléd fordítjuk
Napkeletnek könnyes szemünket:
„Törd ki sirod nagy Petőfi Sándor
Ellenségink romlásunkra vannak,
Azt a régi ragyogó csatadalt
Szavald el még egyszer a magyarnak! . . .

Nuszbek Sándor.

utat, mely az embert a boldoguláshoz vezeti hogy hozzá szoktassa az egyént a munkához s mások munkájának megbecsüléséhez, hogy kifejlessze az ifjuban a becsületérzést, az erkölcsi érzéket, hogy megadja neki azt az erőt, a lelki szilárdságot, mely az élet bajjaival való küzdelemre edzetté teszi ugyan, de nem veszi el az ifjú sőt az ember lelkének legszebb himporát, a lelki élet legbájosabb vonását, az élet ideális felfogását. Mert bár idegenül hangzik a szó, az idealizmus a legdrágább szimere az ember lelkivilágának. — Ez nem az idealizmus, mely az emberre bizonyos körülményekről való pheantastikus képzetekkel ruházza fel, hanem azt az idealizmust értem, melynél fogva az ember az élet bármilyen elképzelhető helyzetében el nem csügged, meg nem török, hitét el nem veszti, reményével fel nem hagy: hanem törhetlen bizalommal tekint a jövő elé, az élet csapásait megadással szenved el, s bármint munkáját a legjobb reménységgel s nem csüggeteg bizalmatlansággal kezdi. — Jóra készül, de jónak is néz mindent, kétely megvetés, káros indulatok nem zavarják.

De már meszire tértem tárgyamtól. Pedig ez az idealizmus nagyon helyén volna a szülők s gyermekek lelki világában is. — Hány, de hány szülő teszi azzal szerencsétlenné gyermekét, hogy az életet ridegebbnek, az embereket rosszabbaknak tünteti fel előtte, mint a milyenek valóságban. Bizalmat keltünk a gyermekben mindaziránt a mi környezeti s a mi feladatát, munkakörét képezi: akkor a gyermek nem válik szerencsétlenné.

De ez a bizalom ne, fokozójék elbizakodottsága. Szoktassuk már jókorán ahhoz a gyermeket, hogy nem minden vágya teljesülhet, hogy reményeinek mértékét sokszor le kell szállítanunk. hogy legedesebb óhajaink gyakran nem valósíthatnak.

Tehát bizalom önmagunkhoz s felebarátunkhoz, kitartás céljaink elérésében egyrészt vágyaink s reményeink korlátozása s a körülményekkel való kibékülés, másrészt legyen irányadó egész életünkben.

Végtelenre lehetne e tárgyat nyújtani, de elég ennyi is annak igazolására, hogy a gyermeknevelés nehéz feladata nem hárulhat csupán az iskolára. S a jóiskola nem csak hogy nem nélkülözheti, de elis varhatja a szülők, a családi kör s a társadalom támogatását az egyes nemzedékek kiképzésében. Legyen is meg ez a támogatás, ne maradjon a gyermek soha magára az élet útjára vezető pályafutásában, de ne is érezze tulságos mértékben a gyámoltító kéz hatását, had fejlődjék benne az önnalóság érzete.

S ha a mi iskolánkra gondolunk, jólélekkel mondhatjuk, hogy mindig szívesen vette az intézetben kívül álló nemes tényezők támogatását. — Szívesen fogja venni a jövőben is. A mi munkánknak csak hasznára válhatik, minden oly közreműködés, mely az ifjuság lelkivilágának nemesítésén buzgalkodik.

A szép munkának új időszaka kezdődik a mostani hónappal. Fel tehát, dolgozzunk, fáradjunk, működünk közre mindannyian, egyesült erővel az ifjú nemzedék kiképzésén a haza jövő reményeinek nemesítésén.

Isten segítségével!

Liska János.

HIREK.

— **Itt vannak a diákok.** Szeptember első napjait városunk a szokottnál élvekebb: mert ilyenkor fogynak az iskolai, s különösen a főiskolai beiratások. Másnap földről jönnek el ilyenkor egyes családapák megköszönve családjuk egy-egy nagyreményű hajtását, hogy az is ott tanuljon, s a tudományok alapját ott szerezzék be, hol annak idején a család feje. Az apa

nem mulaszthatja el, hogy gyermeke előtt elne mesélje egy-egy kedvesebb emlékezetű diák csinyjét, s fel ne keresse egyik-másik régi ismerősét, s nagy büszkén be ne mutassa a magával hozott gyermekét, s ha lehet oda helyezi el, hol valamikor ő is lakott. Szóval e néhány nap alatt városunk megélenkül, s nagy számu idegen fordul meg nálunk, s mindannyija csak meglepetéssel s előismeréssel nyilatkozik városunk épülésén szepülésén, s nem egy akad, ki elsem akarja hinni, hogy ez lenne az a Szarvas, hoi valamikor ő is diákoskodott. Bizony történt is itt sok változás, hogy többet ne is említsünk, az Árpád szálloda, Központi kávéház, posta palota, a népkert, a színház mind új dolgok, s az idegenek végig szemlélik ez új dolgokat, s dicsérintükre legyen mondva, a színházba is elmennek, hol személykülönbség nélkül kedves vendégei az igazgatónak.

— **Iskolai beiratások.** Szeptember elsejével összes tanintézetekben megkezdődtek a beiratások s ezek után az előadások. A vármegye közigazgatási bizottsága Rezei Sylvius kir. tanfelügyelő előterjesztésére szigorú rendeletet bocsátott ki a tanügy emelése és fejlesztése érdekében. Ezen rendeletnek megfelelően az összes elemi népiskolásoknak, ismétlőiskolásoknak, iparos tanoncoknak szept. 15-ig be kell iratkozni, a ki ez idő alatt gyermekét az illető iskolába be nem iratja, mint mulasztó pénzbírsággal lesz sújtva. Kötelességünknek tartjuk e körülményt ez uton is az érdekelt szülők figyelmébe ajánlani.

— **Iskolaszéki gyűlés.** A községi iskolaszék Kutlik Endre iskolaszéki elnök vezetése mellett aug. hó 31-én délután a köz-égháza kis tanácstermében gyűlést tartott. Határozataiból megemlítsük méltó, hogy az összes ovodák a hiányzó játékszerekkel ellátatnak, hogy a felekezeti igl lelkészek felkértenek az iránt, figyelmeztessék az illető tanítókat miszerint az ovoda köteles gyermekeket az iskolákba ne vegyék fel de az ovodákba utasítsák. A harmadik kerületi ovoda dajka állása öz. Klocka Samuelnéval töltetett be. Az ismétlő iskolák szeptember 15-től kezdődnek szeptember és október hónapokban heti két óra azontul heti öt óra szorgalmi idővel. Községi iskolák részére a felszerelés megrendeltetett. Olvasókönyvül, miután Molnár tanító saját olvasókönyvének kiadásáról lemondott Kun-Pülpöcsath féle ism. isk. olvasókönyv lett elfogadva.

— **Rajztanár választás.** A helybeli ipariskolai bizottság aug. 30-án gyűlést tartott a mikor a lemondás folytán megüresedett rajztanári állás Szirácky Gyula főgymn. rajztanár megválasztásával lett betöltve. Az ipariskolára nézve bizonyára csak ayesőség, hogy a rajzot ahhoz értő szakember fogja vezetni, noha a többi nem okleveles rajztanítók ellen sem lehet kifogása senkinek.

— **Dalkar.** Azon alkalomból, hogy a magyarhoni egyetemes gyámintézet és a Luther-társaság ez évben nálunk tartja közgyűlését az isteni tiszteltek s egyéb ünnepélyek emelése érdekében egy száz tagból álló vegyeskar alakult. A dalkar vezetője Benka Gyula a főgymn. köztiszteltekben álló igazgató tanára, a kinek általánosan ismert zseuialis zenei tehetsége és szaklépzettsége, lankadatlan tevékenysége, kiváló énekvezéri tevékenysége biztositék arra nézve, hogy az énekesek nagy kedvvel teljesített gyakorlásával fényes siker koronázza a fardozást.

— **Tanítói járáskör.** A békésmegyei általános tanító-egyesületnek szarvasi járásköre valahára végleg megalakult. A nevezett járáskör már három év óta folyton küzdött az alakulással és tisztviselők választásával. Ugyanis a megválasztott tisztviselőség rendre lemondott, az önként belépett szarvasi tanítók látva a folytonos kilövést és eredménytelenséget, sorra kiléptek a járáskörből, belátva hogy az ő helyi tanítóegyesületük sokkal több előnyt nyújt számukra és nagyobb tevékenységet is fejt ki. Megyénknek kiváló tevékenységű kir. tanfelügyelője Rezei Sylvius megnyva a folytonos kísérletezést megbizta a szarvasi községi iskolák igazgatóját, hogy a járáskört a kötelezett tagokkal, községi tanítók és óvónőkkel alakítsa meg. A megalakulás aug. 15-én eszközöltetett, a mikor a tisztviselőség is meg lett alakítva. Elnök Bukovinszky Mihály, alelnök Heuszler Mari, jegyző Matusch Pál, pénztáros Miháfi Emma, könyvtárnok Marcsok Jolán. Mint értesülünk a megalakult járáskör az őszi gyűlést október hónapban fogja megtartani.

— **Evang. gyámintézet és Luther társaság.** A magyarhoni egyetemes evang. gyámintézet és a Luther-társaság ez évi szeptember 23-án és 24-én nálunk tartja közgyűlését. A központi bizottság szept. 23. a főgymnasium nagytermében tart ülést a végleges megállapodások céljából, 5 órkor délután pedig a Luther-társaságnak lesz estélye az új templomban. Ugyanez estén az Árpád szállodában ismerkedési estély

lesz. Vasárnap szept. 24. reggeli fénytele órkor az ó-templomban Áchim Ádám szarvasi lelkész imájával és Koren Pál esperes csabai lelkész szent beszédével, Dr. Baltik Frigyes püspök, gyámintézeti egyházi elnök áldásával tót nyelvű istentisztelet. Ennek végeztével ugyanabban a templomban féltiz órkor fog a magyar isteni tiszteltek is megtartatni Placskó István szarvasi lelkész imájával, Thomay József szegedi lelkész szent beszédével és Dr. Baltik Frigyes püspök áldásával. Mindkét istentisztelet után offeratorium fog beszédetni a gyámintézet nagy szeretet adományára. Ezt követi a közgyűlés, a melyet Radvánszky Béla báró nyit meg s Baltik püspök beterjeszti elnöki jelentését. A közgyűlés felosztja a segélyeket. Délután 5 órkor a Luther-társaságnak lesz évi közgyűlése a főgymn. dísztermében.

— **Halálozás.** Id. Peres Pál. nyugalmazott járás, bírósági fogházör f. é. Augusztus 29 este 73 éves korában jobb létre szenderült. Életrajzi adataitól az alábbiakat közöljük. Peres Pál mint honvéd végig közdötte a szabadságharcot, majd ennek leveretése után belett sorozva a cs. kir. 34. gyalogezredhez, honnan, tekintettel hatalmas természetére, a gránátosckhoz tették át, s e minőségében 1859. év végéig ette a hárszár kenyerét. Hazajövele után a szarvasi járási börtön-őri állás nyerte el, majd mind csendilegény működött 1872-ig, mely idő alatt rettenetlen bátorságának, s a nyomozat teréni ügyességének számos jelét adta. s nem egy rabló gyilkost, ugy többek között két posta rabló gyilkost fogott el. 1872-ben a szarvasi járásbíróóság rends.eresítése alkalmával fogház őrré lett kinevezve s e minőségében megis maradt 1894. évi szeptember 1-ig, mikor is tekintettel előhaladott korára nyugdíjaztatta magát. Felemlítésre méltó adatként közöljük azt is, hogy járásbíróóság fogházör minőségében felette büszke volt arra, hogy szarvason neki van a legkiterjedtebb ismeretsége, a mennyiben ez idő alatt 4476-an fordultak meg keze alatt. Most már ő is őseihez tert, hol nem lesz neki alkalma zsörtölődni, mint a megszokás folytán, mig ott, zsörtölődött mindég s mindenkivel. Nyugodjék békével.

— **Mi az oka?** A közöttünk időző szintársulat két énekesnője a minap erősen vitakozott azon, hogy mi lehet az oka annak, miként egyik társnőjük hangja oly fátyolozott! A vita mind hevesebb és hevesebb lett mignem a tenorista közbe nem szállott. Engedjenek meg hölgyeim, egy kérdéssel megoldom az egész rejtélyt. ??? Ha szabad tudnom. ama énekesnőnek ki a fogorvosa? Ki lenne más mint Kovács budapesti fogorvos! Hisz épen ez a baj, ha Dr. Takács lenne a fogorvosa, biztositok róla mindenkit, hogy ama énekesnő hangjának fátyolozottsága mihamarabb elmulna.

— **A szarvasi járási gazda bizottság** a mult hét elején küldötte el Szegedre, a kiállításra szánt s hozzá beküldött tárgyakat. Sajnálattal kell megemlékeznünk arról, hogy gazda közönségünk szükkelülése folytán (sajnálták a 3—3 liter gabonát ingyen adni) az alföld egyik községe sem állított ki oly szegénységi bizonyítványt magáról, mint épen Szarvas község gazda közönsége. Annál nagyobb elismerést érdemel közönségünk Elöljárósága ama fardozásáért, hogy egyes szebb tanyákat — Teplicki Jánosnak décsi, s Valach Pál balcólalmi tanyáját, a tájfajta lóistállót, s Szarvas községének látképét, s ezen kívül a község tulajdonát képező kiválóbb tenyészbikák sikerült fénykép felvételeit, — mely fényképek Rozgonyi István szarvasi fényképező ügyességének újabb bizonyítékai — továbbá az Erzsébet ligeti rajzot — melynek rajzát Halmay Ödön községi mérnök kiváló figyelemmel készítette el — a község címerét, határást sikerült kivitelben, bemutatja. — Bizony ez mind szep kevés, s ha majd a szegedi kiállításra tervezett kirándulásról vissza jövőnk, csak szégyenkezve fogunk beszélni arról, hogy a kiállításra a többi alföldi községek mellett, mily szegényesen volt bemutatva, gabona termeléséről híres Szarvas községe. Némi vigaszt csak majd az nyújthat, hogy Behán Soma szarvasi iparos által e kiállításra bemutatott rosták méltó feltűnést fognak kelteni, s a szolnoki nemzetközi rosta versenyen elnyert pálmát, ez uttal sem fogja előle más elvinni.

— **Tanyai tűz.** Folyó évi augusztus 26-án este Szabó Imre B.-Szent-Andrási lakosnak 7-öl hosszú búza asztagja ismeretlen módon kipyuladt s a lángok martalékává lett.

— **Mázzáló bódé.** Gazda közönségünk régi óhaja volt az, hogy alkalmas helyen egy hiteles mázsa állitassék föl azon célból, hogy a kisebb mennyiségben eladott gabona nemiek ott megmázzáltassanak, s így eleje véssék a mérésékből eredő netáni kellemtelenségökn. k e hanyou segitendő állitá fel községünk előljárárságnak a gabona piacztéren ama bódét. melyben egy, a legujabb szerkezetű mérleg van beállitva azon

czéblől, hogy a heti piacok alkalmával eladott gabona neműek ot megmúszáltassanak.

„Henneberg-selyem“

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelteknek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és minőségben. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamiut házhoz szállítva, — mintákat pedig póstafordultával küldenek.**
Henneberg G. selyemgyárai (c. és k. udvari szállító) **Zürichben.**
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbelyeg ragasztandó. —

Szinészet.

Szombaton aug 26 a „Görög rabszolgá“ Owen Hall 3 felvonásos operettje került előadásra. A szerző e közkedveltségnek örvendő és a fővárosban nagy sikert aratott műve nálunk is telt házat hozott össze. E darabhoz fűzött remények miud beváltak s ha hozzá tesszük, hogy a darab általában is jól megjátszva s a hatást a pompás díszletek még csak fokozták, elmondhatjuk, hogy szezonunk legsikerültebb estélye ez volt. A szereplők majdnem mind jól játszottak. Gömőri (Heliodoros) elemében volt. Tagadhatlan, a szerző maga is oly szerepet adott kezébe, amelyben tehetség szépen érvényesítheti, de minden esetre Gömőri érdeme, hogy azt így tudta megjátszani. Szentes (Marcus Pompónius) igen sikerült alakításban mutatta be az együgyű de dőlyfős Pompóniust. Barts Aranka min. „Irisz“ Koppán Margit mint „Aspasia“ kedves jelenségek voltak s ügyes tánczokkal és bájos megjelenésükkel a közönség rokonszónvét nagyban növelték. Kemény (Dionéd) és Békefi (Archias) ének szárait sokszor megtapsolta a közönség.

Vasárnap 2 előadás volt. — Délután gyermek és nép előadás színre került „a Vénbakancsos és fia a huszár“ énekes népszínmű.

Este rendes bérletben a „Fekete Rigó“ Gécy népszínműve adatott telt ház előtt. Az előadás kissé vontatott volt s a szereplők némelyike unottan játszott s ha hozzá tesszük, hogy a darab magánviselte Gécy műveinek már ismert jellegét, elképzelhető a hangulat, melyet csak néha elevenített fle Gömőri és Szentes sikerült mókája. Hogy Miklós kezében a fegyver a válságos pillanatban csütörtököt mondott az a — gyutacs hibája, ezt azonban Rajz (Nádfalusi) ügyes rögtönzéssel helyre hozta, ugyesen — de kissé túlzottan — játszta a gógós nagyuri szokásban bővelkedő grótot. Koppán (Sárka) Kurty Sarolta (Margit) jók voltak; Szentes játékaival kellemes derűt keltett. Ismétlésbe esnénk ha Szentes játékát újra méltatnánk de különben minden alkalommal megmutatja tehetségét s a közönség is tudja mindezt. Gömőrinek józú coupléit többször meg kellett ismételnie. Magass (Szeliv) meglehetősen szegletes volt; szegletesebb mint a szerző óhajtott volna. S ez már a természetes és bár tehetős embernek látszik de nagy hibája, hogy könnyen zavarba tud jönni. Aitner Ilka és Szabados ügyesen játszottak. Szabados élénk mozdulatai nem maradtak hátra nélkül.

Hétfőn aug. 28-án zóna előadásban színre került Folinusnak pályadíjat nyert 3 felvonásos népszínműve „Náni“ A cím szerepét Bars Aranka játszotta, kinek énekszámait s bájos tánczát többször ismételnie kellett. Füredi (Kreutzer) kitűnően adta a svábot, s hamisítatlan sváb kiejtéssel törte a magyar szót. Szentes (Szlárd Péter) józú humora ezuttal sem hagyta cserben. Koppán Margit, Rajz, és Kemény szinte dicséretre méltólag feleltek meg szerepeiknek.

Kedden Lili-t Herveé 3 felvonásos operettjét adták. Kaposy Józsa elő felléptével, zsufolásig telt ház előtt. Volt alkalmunk a darabot már többször látni jó és kevésbé jó alakításokkal, de ilyen kiváló élvezetben mint a milyenben kedden este részesült Szarvas közönsége — Lili előadásakor — ilyenben még része nem volt. Kaposy Józsa harmas szerepében (Lili—Amélie—Antonin) olyan művészi alakítást mutatott be, a mely a legfinyasabb műzést is kielégíthette. Erős, kitűnően iskolázott hangja megreszketette a színház ablakait, de rezgésbe hozta a közönség szívét is és belopta magát oda kedves eleven játékaival. Első fellépte nem hazudtolta meg a hitet, mely megelőzte és ének számai után felcsattanó frenetikus taps élénk bizonyítékát adta,

hogy nem csalódtunk de kellemesen lepőttünk meg játékaival. Alakításában nagy erő, művészi természetesség és jellemző tehetség nyilvánult. Hangjában semmi erőteltség semmi túlzás, de annál nagyobb művészi egyszerűség könnyedség érvényesül, mely a legmagasabb fokokon is játszva sikert lott által. Énekszámait kétszer, háromszor ismételnie kellett. — A többi szereplőkben is volt sok igyekezet és a siker nem is maradt el. Kemény Lajost (Plinhard tüzer), Szentes (Baltaliere bíró) többször tapsolta a lámpák elé a publikum és különösen sokat kacagott Gömőri humoros bohóságain. Tordai Etel is kedvesen alakított Viktórjn szerepében. Míg Aitner Ilka és Magass több természetességgel, elevenebb temperatummal játszhatta volna, amaz Bonsencontené, ez René szerepét.

Szerdán aug. 30. bérlet szünetben telt ház előtt került színre, Herceg Ferencnek, „Gyurkovits Leányok“ című 4 felvonásos vígjátéka. Az életből merített, s mulatságosnál mulatságosabb jelenetekkel bővelkedő s a lányok férjhez adására kitűnő példával szolgáló darab, mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, s a közreműködők ügyes játéka általános tetszést aratott. A darab hatását mi sem jellemzi jobban mint az, hogy előadás végeztével férjhez adó leányokkal kellenél bővebben megáldott családanya imígy sóhajtott fel „Uram Istenem miért nem akad nehem is egy Horkay Feri, s leányaim egyike miért nem oly ügyes mint Gyurkovits Mici“. A szereplők közül Tordai Etel (Mici) kedves naivitással és közvetlenséggel játszotta végig — a leány neveldebből kivereksett, s a mama zsarnoksága alól szabadulni, s férjhez menni óhajtó leányt. Rajz Ödön (Horkay) mesterileg adta a házasság közvetítő szerepét, s addig addig adta férjhez a Gyurkovits leányokat, mignem végre maga is nőül vette az egyiket. Ügyes és szép játékukkal teljesen megnyerték a közönség tetszését, mit ez méltó és igazán megérdemelt elismeréssel, nem egy izben felhangzó tapsal, jntalmazta játékaikat. A többi szereplők is ügyes játékaikkal nagyban hozzájárultak az est sikereinek emeléséhez. Radványi ezredes urnak szives figyelmét felhívjuk, hogy jövőben a kard fektetést, tartást, ne eszközölje olyan előírás ellenesen.

Csütörtökön Raul Toché és Ernest Blum 3 felvonásos bohózata az — „Egy kés története — került színre, a nagy reklám ellenére is úgy szólván üres nézőtér előtt. És tán' éppen ebben keresendő az előadás szintelenségének és vontatottságának oka is. A játszóközül egyik-másik igyekezett ugyan a lassu folyású darabot kissé élénkíteni, de azt az álmos hangulatot, mely lenn a nézőtérben, azután pedig a színpadon is uralomra jutott, teljesen előzni képtelenek voltak, Szentes (Mongodik) ur szerepében, fejtett még ki leg több igyekezetet és egy-egy ügyes mókájával sikerült is nevetésre deríteni a fáradt publikumot. Míg ellenben Rajz (Fangaiolles festő) a nála megszokott eleven játékaival teljesen lemondott és bágyadtan játszott ott is a hol nem kellett, az unalmasságig. Kürti Saroltát, (Elvinda) szerepében, új oldaláról ismertük meg, cocette, és pedig előnyösen, bár azt a könnyű véri szerepet valamivel több pikantériával játszhatta volna. Vajda Ilon, mint (Lucienne) kedves volt, helyesen pointírozott, és szívesen vennék ha többször és nagyobb szerepekben mutatná be tehetőségét. Aitner Ilka (Rozália) játékaival ezuttal sem nyilatkozhatunk a legkedvezőbben. Selypítése és a szavak gyors kijelése sokszor érthetlenné teszik beszédét, de gesztusaival sem vagyunk megelégedve, mert gyakran természet ellenesek és a betanultság jellegét mutatják. Szabados László is nagyobb hatást ért volna el, ha nem csak külsőségekben igyekszik szerepének előnyös oldalait érvényre juttatni. Tóth Lajosnak (Berueret) pedig azt tanácsoljuk, hogy ne rakja folytonosan zsebre a kezét, mert az először nem szép, másodsor elfogódottságra mutat és arra, hogy a színpadon fesztelenül mozogni nem tud. A többi szereplőknek: Gömőri, Bokros, Pataki nővérek, kevés mondani valójuk volt és a legjobb akaratral sem élénki hették az előadás vontatottságát.

Pénteken szeptember 1-én népelőadásul fél helyárrakkal A gejei kis király-t Gécy István 3 felvonásos népszínművét adták ugyszólván zsufolásig telt ház és nagyon is háládatos publikum előtt A szereplők mindannyian meglehetnek olegedve azzal a felcsattanó tapsal, a mely igyekezetüket s egy-egy szebb jelenésüket jutalmazta. Különösen kijutott ebből F. Bars Aránaknak (Galamb Eszter) kinek színre léptekor hatalmas virágcsokrot nyújtottak át s dalait kétszer-háromszor ismételnie kellett. Rajz Ödön (Tordai Imre) a gejei kis király nehéz, drámai mozzanatokban gazdag szerepét

játszotta nagy sikerrel. A szerelmében boldogtalan ember végtelen fájdalma híven tükröződött vissza minden szavában, minden mozdulatában. A tegnapi bágyadságnak nyoma sem volt rajta. Kemény eleven játéku színésznek bizonyult Novák János szerepében, különösen szép bariton hangjával hatott. Aitner Ilka, mint özv. Nehézné sok igyekezetet mutatott és erről a szerepéről nagyobb elismeréssel is nyilatkozhatunk, mint az eddigiekről. Nehéz Zsófia szerepe ügyes kezekbe volt letéve, Tordai Etel személyesítette, kedvesen, mint a hogy nála már megszoktuk. Kardos, mint Barna Miklós első felléptével hátrázott tehetséget és ügyes alakító képességet mutatott. Majd látni fogjuk még többször is s behatóbban fogunk vele foglalkozni. Ugy látszik megérdemli. Szentes hűen személyesítette Péter, a tanyai gazda szerepét. Tóth Lajos is közvetlenebbül játszott, mint tegnap és erős, csengő hangja különösen szépen érvényesült az aratókhoz tartott dicitójában. Az előadás általánosságban egyike volt a legjobbaknak, a rendes és kifogástalan, a szereplők játéka egybevágó és összhangzatos.

Tegnap este M. Bácskay Julesa felléptével színre került a „Bolond“ című opera, az előadásról jövő számunkban fogunk megemlíkezni.

Fentiekben számoltunk be a közöttünk időző szintársulat mult heti működéséről, az e heti műsort az alábbiakban közöljük.

Vasárnap az az ma délután Tündérlak Magyarországon, este Kaposy Józsa felléptével a Sárga csikó Hétfőn zóna előadásban Betyár kendője. Kedden bérletben Couisset ur. Szerdán bérletben Babona (operette) Csütörtökön bérletben 40 éves kis leány vígjáték. Pénteken zóna előadásban Stern Izsák. Szombaton Kaposy felléptével Bolond opera.

C S A R N O K.

A szerenád.

Irta: Végvári Ferencz.

Nagyon meglepelt, a midőn a lapokban olvastam Redényi Jenő eljegyzését Kerekes Elzával, a Kardos-szintársulat ismert primadonnájával, a kit még vidéki énekesnő korából ismertem. Azért volt rám nézve oly váratlan e hír, mert Redényi, egyike legjobb barátainak, soha említést nem tett tervéről. A midőn tehát üdvözöltem, meg is kértem, írja meg, hogy esett a dolog.

Ezt a levelet kaptam válaszul.

A Fekete Dominót adták, még pedig Kerekes Elza első fellépésével. Felmentem a színpadra, a kulisszák mögé, hogy üdvözöljem őt, a kivel oly rég nem találkoztam már. Várom kellett, mert éppen jelenése volt. Az igazgató odasietett hozzám és hálásan szorongatni kezdte a kezemet. Azt hittem, kedvező kritikát akar kicsalni, de mégis, hogy bizonyos tudjak, megkérdeztem:

— Ugyan minek örül úgy, Kardos ur?

Némán intett a színpad felé, a hol a mi régi jó ismerőstünk, a primadonna csattogtatta pompás hangját. Azután szavalni kezdett:

— Hát nem hallja? Ilyen hang, ilyen leány!... Kérem, az egész ország Kerekes Elza hangjáról beszél a fiatalok a feléledt Vénuszt látják benne és a szín. ház... a színház mindig zsufolt... zsufolt... Milyen szerencse! Oriási siker! Mindenkinék, a ki most elem akad, szeretném megköszönni, hogy ennek az édes fülemilének erre vezetett az útja... Hallja, hallja, hogy tombol a közönség?

A színpalak mögül láttuk, mint tapsolja hi újra meg újra a közönség Kerekes Elzát s mint halmozzák el virágokkal.

Mikor valahogy lecsöndesedett a tetszészvihar, az ünnepelt kisietett a színpadról; mi mindnyájan hamarosan körülvettük s üdvözöltük, az igazgató nyakába borult, majd meg a lábához esett s hálálkodott neki. Igazán nagy sikere volt. Ki is merült teljesen és visszavonult az öltözőjébe.

Én továbbra is ott álltam, mintegy bűvöletben. Talán nem láttam még ily szépnek? Talán hangjának varázsa kötött le? Vagy egy kedves pillantás azokból az örökké mosolygó kék szemekből bilincselte úgy le? Nem tudom.

Visszaemlékeztem arra az időre, a mikor meg ismertem. Még csak diák voltam; igaz, hogy ő sem

volt országsszerte ismert művész. Én vén diák voltam abból a fajtából, a kik mindig mással foglalkoznak, mint a mivel kellene; ő fiatal leány volt, a kinek már akkor szép jövőt jósoltak. Hamvas-szőke hajáért, mosolygó szeméért s finom arccokkájáért mindjárt első pillanatban rajongtam s ideálomnak tartottam még azon a napon is, a midőn mindez történt.

Visszaemlékeztem egy szép holdvilágos éjszakára. A mikor én szerenádot adtam a kis Kerekes Elzának. Azt gondolom, a cigány muzsika most is visszacsengett fülemben, mert alig vettem észre, hogy a boldog, izgatottságában kapkodó, futkározó Kardos szólított.

— No, mit szól hozzá?

— Valóban gratulálhatok Önnek! mondtam, s hogy lerázam a nyakamról, kimentem a folyósóra.

Valami névtelen vágy irányította lépéseimet: az öltözőhöz értem. Kopogtattam s beszéltam az ajtón át, hogy beszélhetek-e vele?

— Be is jöhet, csengett ki Elza hangja s már futott is, az ajtót kinyitni.

Már másik ruhában volt, csak még egyet-mást igazgatott rajta az öltöztető.

Az udvariasság tónusában kezdtem beszélni és dicsértem a megjelenését, a hangját, játékát. Éppen séggel nem fuoztam, a midőn elhalmoztam mag szalással. De ő nem vette komolyan s tréfálkozva mondta:

— Csak aztán az újságban is így megdicsérem!

— A mint akkor tettem, midőn maga még kezdő énekesnő volt s én mint haszontalan vén diák írogattam a színi-életről?

— Igazán kicsoda szép emlékek. Maga a vénesztű ifju. én pedig a lámpalázás színésznőcske.

— It azonban nagyon kedveltek. Hány szerelmes verset írtak magához! Tudom, mert a szerkesztő nekem adta, hogy megbíraljam. Mennyi „csillag”! Mennyi „angyal”! Egy aztán meg is jelent.

— Igen, emlékszem. „Szerelmem” volt a címe, s nekem olyan nagyon tetszett, hogy mindjárt meg is tanultam. . . . Ej, de hogy is kezdődik? . . . No . . .

Édes reménységtől elfogul a szívem.

Hogyha látlak téged, földre szállott angyal! kezdtem elmondani, mire csudálkozva nézett rám.

— Maga is tudja?

— Nekem is nagyon tetszett, hát én is megtanultam.

Gyanakvólag tekintett rám.

— Hiszen magának a szerzőt is kell ismernie, mondja, ki írta?

— Olyasvalaki, a ki magát most is szereti, A nevét majd megmondom, előbb azonban eszébe juttatok valamit, a bucsufellépést, a mikor szép, holdvilágos őszi éjjelen . . .

Félboszakított.

— A szerenádot? Oh nem, nem felejtettem el. A mikor szép, holdvilágos őszi éjjelen szerenádot adott nekem valaki. Az volt az első . . . Maguk férfiak nem is tudják, minő boldogság az, mikor egy leány szerenádot kap, mikor érzi, hogy valaki szereti. Tudja, akkor fiatal leány voltam . . .

— Most még már egészen vén, vágta közbe pajzánkodva.

— De még most is elfog az a meleg érzés, a mely akkor végigfutott rajtam s mindjárt ki is tártam az ablakot, de nem akartam zavarni azt a zokogó éneket, a mely oly ismerős hangon hallatszott be. Azután, hogy vége lett a dalnak, odaálltam a kivilágított szoba ablakához, kinéztem s a holdvilágnál megismertem egy . . . egy . . . vén diákot . . .

— A ki szerelmes verset írt magához.

— És a kinek a neve?

— Redényi Jenő, a ki boldog, hogy az ő ideálját feltalálta s a ki látja, hogy az ünnepelet primadonna keblében még mindig a kis Kerekes Elza szíve dobog s nem felejtette el a vén diákot.

Elpirult, szemét lesütötte. Nagyon izgatottnak látszott. Könyecsepp gördült alá örökké mosolygó szeméből de nem törölte le, hogy észre ne vegyem elfogultságát. Pedig én már-már le akartam csókolni azokat az édes jeleket, midőn belépett Elza anyja, a kit ezalatt tünetőleg ostromoltak leánya pályatársnői. Bajlott, hogy leányát a jelenésre figyelmeztesse.

Rápillantottam Elzára, a ki még mindig szótlanul állt; mintha biztatólag intott volna gyönyörű kék szeme. Bátran odálltam Kerekesné elé s megkértem Elza kezét.

— Odaadom, szólott meleg meghatottsággal, hisz mindig is szeretttük önt; Elza egyre emlegette . . .

. . . S aztán megvolt a jegyváltás.

Boldog vagyok.

Mindig is az leszek, érzem.

Nyilttér.*

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert csecsemő, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bétaantalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutos gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borvíz. —

A mohai Ágnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskúty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Helybeli főraktár:

Csapó Soma fűszerüzletében, ahol minden bel- és külföldi vizek friss töltésben kaphatók.

18-24.

Ezen rovatban közöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

Hirdetések.

2401
1899 tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tóth Mihály Cifra és neje Petrás Anna végrehajthatónak, Tóth András és neje Haraj Mária végrehajtást szenvedő elleni — frt — kr. a tulajdon közösség megszüntetése iránti végrehajtási ügyekben a szarvasi 5626 sz. tkvben A + 1 rsz. alatt felvett 1041—42 hrsz. Tóth Mihály cifra és neje Petrás Anna valamint Tóth András és neje Haraj Mária tkvi tulajdonát képező beltelkes házra 387 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1899. november hó 11-ik napján délelőtt 9 órakor a szarvasi kir. bíróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s a 3333/1881. I. M. sz. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapiban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósa mint tkvi hatóság.

Szarvason, 1899. aug. 10.

Mészáros
kir. járásbíró.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvetnek a

SZARVAS ÉS VIDÉKE

Kiadóhivatalában.